

РЕШЕНИЕ

№ 91

Гр. София, 13 февруари 2026 год.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение в публичното заседание на двадесет и осми януари през две хиляди двадесет и шеста година в състав

ПРЕДСЕДАТЕЛ: РУМЕН ПЕТРОВ

ЧЛЕНОВЕ: ХРИСТИНА МИХОВА

ВИОЛЕТА МАГДАЛИНЧЕВА

с участието на секретаря Марияна Петрова и в присъствието на прокурора А. Г., като разгледа докладваното от съдия Магдалинчева н.д. № 27/2026 год. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл. 346, т. 1 от НПК.

Образувано е по касационна жалба на адвокат М. П. - упълномощен защитник на подсъдимия П. М. Н., против решение № 225/16.06.2025 г., постановено по в.н.о.х.д. № 103/2025 г. по описа на Апелативен съд – София.

В касационната жалба на защитника са релевирани касационните основания по чл. 348, ал. 1 т. 1 и т. 2 НПК. Същественото нарушение на процесуалните правила се обосновава с липса на мотиви във въззивния акт, с порочния доказателствен анализ, направен от градския и апелативния съд и с позоваване от тях на негодни доказателствени средства – протоколи за обиск, освидетелстване, претърсване и изземване, както и незаконосъобразно приложени специални разузнавателни средства. Несъобразена според защитата е останала провокацията към подкуп, за която по делото е имало данни. Неотчетена е била и възможността флуоресциращото вещество, идентично по химичен състав с веществото от сравнителната проба, използвано за белязване на парите, предмет на подкупа, да е било „пренесено“ върху подсъдимия Н. от трети лица или обекти. В нарушение с изискванията на процесуалния закон била кредитирана обвинителната част от показанията на свидетеля Р. Д., както и показанията на полицаия Ц. В., който впоследствие бил осъден за участие в организирана престъпна група. Касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК според защитата е логична и неизменна последица от превратното тълкуване на доказателствата и от необезпечената с годни доказателства приета фактология. Искането към тази инстанция е за оправдаване на подсъдимия или алтернативно за отмяна на въззивното решение и за връщане на делото за разглеждането му от друг състав на апелативния съд.

В съдебно заседание адвокат М. П. поддържа касационната жалба по съображенията в нея.

Подсъдимият П. Н. в лична защита подкрепя позицията на своя защитник. Твърди, че не е извършил престъплението, за което е осъден. В последната си дума моли да бъде оправдан.

Представителят на Върховната касационна прокуратура намира, че касационната жалба е неоснователна. Счита, че не са допуснати претендираните от

защитата процесуални нарушения и намира материалния закон за правилно приложен. Пледира въззивното решение да бъде оставено в сила.

Върховният касационен съд, в пределите на касационната проверка по чл. 347, ал. 1 от НПК, съобрази следното:

С присъда № 23/20.02.2023 г. на СГС, НО 13. състав подсъдимият П. М. Н. е признат за виновен в това, че в качеството си на длъжностно лице – инспектор 4 степен в Пробационна служба – звено София към сектор „Пробация“, в гр. София, на 26.06.2015 г. е поискал сумата от 200 евро, а на 02.07.2015 г. е приел сумата от 300 лева – неследващ се дар, от изтърпяващия наказание пробация Р. Т. Д., задето е извършил действие по служба – изготвил е предложение относно облекчаване на пробационната мярка задължителна регистрация по настоящ адрес от два пъти седмично в един път месечно, поради което и на основание чл. 301, ал. 1, пр. 1 и пр. 2 НК, вр. с чл. 55, ал. 1, т. 1 НК е осъден на пробация с приложение на пробационните мерки по чл. 42а, ал. 1, т. 1 и т. 2 НК – задължителна регистрация по настоящ адрес и задължителни срещи с пробационен служител за срок от осем месеца всяка (втората с периодичност веднъж седмично).

Срещу тази присъда е подадена въззивна жалба от защитата, по повод на която в САС е образувано в.н.о.х.д. № 103/2025 г., поверено за разглеждане на б. наказателен състав.

С решение № 225 от 16.06.2025 г. първоинстанционната присъда е потвърдена.

Това въззивно решение е предмет на касационен контрол пред ВКС – първи по своя ред.

Жалбата срещу въззивното решение е подадена от надлежна страна, в законовия срок и срещу акт, подлежащ на разглеждане в производство по глава двадесет и трета от НПК. В този смисъл тя е процесуално допустима.

Разгледана по същество тази жалба е неоснователна по следните съображения:

По доводите за допуснати от въззивния съд съществени нарушения на процесуалните правила

1. Неоснователно касаторът твърди, че въззивният акт е постановен при пълно споделяне на позицията на градския съд и е без мотиви. Елементарният прочит на въззивното решение показва, че по обем то надхвърля значително мотивите към присъдата на СГС. Разбира се, не обемът на съдебния акт, а съдържателната му част, го определя като такъв издаден в съответствие с изискванията на чл. 339 НПК. Във въззивното решение са възпроизведени основното съдържание на първоинстанционната присъда, доводите на страните, изложено е становището на съда по фактите, доказателствата и правото, изтъкнати са съображения по въпроса с наказанието и отделно, подробно и аргументирано е отговорено на всеки един от доводите на страните, релевирани във въззивните жалби и в хода на пренията пред апелативния съд. В контролирания съдебен акт няма механично възпроизвеждане на изводите на първия съд, а самостоятелно установяване на релевантните факти, собствен критичен анализ на доказателствената съвкупност, суверенна оценка на доказателствените материали и независима правна интерпретация на приетата фактология. Аргументацията във въззивния акт е съответна и на европейският стандарт, според който чл. 6, § 1 от КПЧОС задължава в решенията си съдилищата да посочват мотивите, на които се основават, без да изисква подробен отговор на всеки довод, а единствено

обосноваване на въпросите с решително значение за изхода на производството. Така *Zayidov v. Azerbaijan* no. 5386/10, § 91, 24 March 2022, *Bonev v. Bulgaria* no. 49443/17 от 12 March 2024.

2. Не могат да бъдат споделени твърденията на защитата, че в хода на наказателното производство обективната истина е останала неразкрита. В подадената касационна жалба липсва конкретизация относно това кои относими и допустими доказателства не са били събрани от въззивния съд, кои направени от защитата доказателствени искания са били необосновано отхвърлени, както и по какъв начин подобни евентуални пропуски са се отразили върху процесуалната законосъобразност и правилност на оспорвания пред касационната инстанция акт. Изложените в тази насока доводи остават на равнището на общи и декларативни твърдения, които не са в състояние да обосноват наличието на съществено нарушение на процесуалните правила.

Единственият довод, който може да се приеме за относим към разглежданото възражение, се съдържа на стр. 12 от касационното дело, където защитникът твърди, че неправилно не са били иззети записите от видеокамерите, монтирани в сградата на бул. „Г. М. Димитров“ № 2, което е и мястото на задържане на подсъдимия.

В отговор на това възражение следва да се отбележи, че макар и значително време след инкриминираното събитие, първоинстанционният съд е изискал информация за съществуването и съхранението на подобни записи. В резултат на извършената проверка е получен отговор, че видеозаписите, съхранявани на DVD устройство в посочената сграда, се пазят до 30 дни, след изтичането на които системата автоматично изтрива най-стария запис и го замества с нов - писмо с рег. № 12505/11.11.2022 г. на л. 185 от н.о.х.д. № 3182/2022 г. на СГС. При това положение не може да се приеме, че неизземването на въпросните видеозаписи се дължи на процесуално бездействие или недобросъвестност от страна на съда. Напротив – налице е обективна невъзможност за тяхното приобщаване към доказателствения материал поради техническите характеристики на използваната система за видеонаблюдение и изминалия значителен период от време.

3. Въззивната инстанция не е нарушила чл. 14 НПК и чл. 107, ал. 5 НПК. Противно наведеният от защитника довод в тази насока е несъстоятелен, защото обективната страна на съдийското убеждение е основана на обективното, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото.

Не може да бъде споделено твърдението на касатора, че при формиране на вътрешното си убеждение контролираният съд е нарушил изискванията на процесуалния закон, като безкритично е възприел протоколите за извършените процесуално-следствени действия – протокол за обиск и изземване (т. 1, л. 88–90 от д.п.), протокол за претърсване и изземване (т. 1, л. 108 и сл. от д.п.) и протокол за освидетелстване (т. 1, л. 100–103 от д.п.). Всички тези протоколи са съставени на 02.07.2015 г. при условията на неотложност, като в законоустановения 24-часов срок са били подложени на последващ съдебен контрол и одобрени от компетентния съд. По този начин е била гарантирана както тяхната формална валидност, така и съответствието им с изискванията на НПК.

Законосъобразността и коректното протичане на обективиранията в протоколите действия са били потвърдени и от подробните разпити на поемните лица Т. Н. и К. Е.. Техните показания са установили не само присъствието и участието на поемни лица във всяко от процесуално-следствените действия, но и отсъствието на каквито и да е отклонения от предвидената в закона процедура.

Лишен от основание е доводът на защитата, че действията по претърсване, обиск и изземване не са били фотодокументирани. Това твърдение е в пряко противоречие с приложените по делото фотоалбуми (т. 1, л. 92–95 и т. 1, л. 112–114 от д.п.), които недвусмислено установяват, че визуалното документиране е било извършено.

Неоснователно е и възражението, че в протоколите не са били отразени всички присъствали лица – вписванията в титулните им части, както и положените подписи, опровергават напълно подобно твърдение.

4. Несподеляемо е възражението на касатора, че въззивният съд не е изследвал възможността фосфоресциращото вещество, открито по ръцете и дрехите на подсъдимия, с което са били белязани и банкнотите, предмет на подкупа, да е било „привнесено“ от трети лица или обекти.

Тази теза е поставена в контекста на твърденията на подсъдимия за незапазване на местопроезшествието, за манипулации с ръцете и облеклото му преди извършване на обиска, както и за многократно поставяне и сваляне на използваните по отношение на него помощни средства (белезници). В действителност подобна версия е развита единствено в обясненията на Н., а изводът на въззивния съд, че тя не е намерила опора в останалия доказателствен материал, е в съответствие с процесуалните изисквания.

За да достигне до този извод, въззивният съд е обсъдил обясненията на подсъдимия, като ги е съпоставил с показанията на Т. Т., М. С. и Ц. Ф. – полицейски служители, участвали в операцията по задържането. От показанията на последните двама свидетели се установява, че обектите, свързани с подсъдимия, включително ръцете и облеклото му, са били обезпечени от тях непосредствено след фактическото задържане и преди да бъдат извършени действията по обиск, претърсване и изземване. Въззивният съд не е имал основание да откаже доверие на тези доказателствени източници, доколкото показанията са били логически последователни, вътрешно непротиворечиви, взаимно кореспондиращи и не са били опровергани от други обективни данни по делото. Не е имало и мотив тези лица, под страх от наказателна отговорност, да дават неверни показания в ущърб на подсъдимия.

Възражението на защитата относно недостоверността на показанията на полицейския служител Ф., обосновано с последващото му осъждане за участие в организирана престъпна група, е неоснователно. Като аргумент тук следва да бъде посочено, че тази престъпна дейност не е във връзка със служебното участие на свидетеля по настоящото дело, поради което не може да компрометира достоверността на дадените от него свидетелски показания.

По делото не са установени действия на полицейските органи, които да надхвърлят необходимото за моментното задържане на подсъдимия и които биха могли обективно да доведат до прехвърляне на флуоресциращото вещество върху неговите ръце или облекло. Липсват данни за контакт на подсъдимия с други лица или предмети, които да са били обработени със същото вещество, различни от инкриминираните банкноти. В този смисъл въззивният съд с основание се е позовал на протокола за освидетелстване от 02.07.2015 г. и на заключението по физико-химичната експертиза № 15/ФХЕ-273/25.08.2015 г. От протокола за освидетелстване е видно, че при осветяване с ултравиолетова лампа „Spartan“ със сериен № 278/06 върху дясната и лявата ръка на подсъдимия, както и върху вътрешната страна на предния десен джоб на панталона му, е било наблюдавано характерно жълто-зелено флуоресцентно оцветяване. Заключението на експертизата категорично установява, че при изследването на иззетите парични

знаци (15 банкноти с номинал 20 лева), мобилен телефон „Sony Ericsson“ и обтривки от подсъдимия е било открито флуоресциращо вещество, идентично по химичен състав с веществото от сравнителната проба, използвано за белязване на банкнотите, описано в Приложение № 1 към рег. № RB202010-001-05/5-1742/02.07.2015 г. Съвкупната преценка на тези доказателства, към които се прибавят показанията на полицейските служители Т., С. и Ф. и показанията на поемните лица Н. и Е., изключва всякакво съмнение, че фосфоресциращото вещество е попаднало върху ръцете и дрехите на подсъдимия по начин, различен от непосредствения негов контакт с белязаните банкноти.

5. Неоснователно е твърдението на касатора, че решаващите съдебни състави са пренебрегнали възражението за провокация към подкуп, осъществена от полицейските органи със съдействието на свидетеля Р. Д. – лицето, което на 02.07.2015 г. е предало на подсъдимия инкриминирания наследващ се дар. Това възражение не само не е било игнорирано, но напротив било е предмет на задълбочено обсъждане от въззивната инстанция (вж. л. 21 от въззивното решение).

Действително, спецификата на разглеждания казус – при която лицето, даващо подкупа, предварително е имало контакт с разследващите органи – е налагала преценка дали в конкретния случай е налице недопустимо подстрекателство към извършване на престъпление или обратно, законосъобразно прилагане на специални разузнавателни средства в рамките на допустима оперативна дейност. Разграничаването между тези две хипотези има съществено значение за правилното решаване на делото, тъй като според трайно установения стандарт в практиката на националните съдилища и Европейския съд по правата на човека установено нарушение на чл. 6, § 1 от ЕКПЧ, изразяващо се в полицейска провокация към престъпление, налага изключване на доказателствата, събрани в резултат на подобно недопустимо въздействие (в този смисъл и Решение по к.н.д. № 515/2014 г. на ВКС, II н.о.).

При разрешаването на този въпрос следва да се изхожда от утвърдените в практиката на ЕСПЧ и възприети в националната съдебна практика критерии за преценка на наличието или липсата на полицейско подстрекателство. Тези критерии имат за цел да установят дали престъплението би било извършено и без намесата на други органи/лица или дали именно тяхното поведение е било решаващо за формиране на престъпната воля на дееца.

Приложени към конкретния случай, тези критерии обосновават извода, споделен от въззивния съд, че полицейска провокация не е налице. Възражението за т.нар. „полицейска постановка“ е несъстоятелно преди всичко поради обстоятелството, че значително преди свидетелят Р. Д. да предостави банкнотите за белязване и да даде съгласие спрямо него да бъде приложено СРС „подслушване“ (вж. т. 1 и т. 2 от ВДС), компетентните органи са разполагали с разумни и обосновани подозрения, че подсъдимият системно иска и приема наследващ се дар от лица, по отношение на които изпълнява служебни функции като водещ инспектор по изпълнение на наказанието „пробация“. Данни за подобна престъпна активност е имало още от пролетта на 2015 г., когато, съгласно писмо с изх. № 44-6002/14.12.2022г. на ДА„ТО“ (л. 295 от н.о.х.д. № 3182/2022 на СГС), по отношение на Н. е било разрешено използване на специални разузнавателни средства чрез прилагане на оперативните способности по чл. 5, чл. 6, чл. 7 и чл. 9 от ЗСРС. Освен това, от доказателствата по делото е видно, че подсъдимият е поискал подкупа от свидетеля Д. през месец май 2015г., докато последният е бил потърсен от разследващите органи едва в края на месец юни същата година. Това хронологично развитие недвусмислено сочи, че престъпната нагласа на

подсъдимия е съществувала и е била обективно разпознаваема за властите преди първия контакт на свидетеля Д. с полицейските органи. Обстоятелството, че инициативата за установяване на този контакт е била подета от разследващите, не е достатъчно да обоснове извод за полицейска провокация, доколкото свидетелят е съдействал за разкриване на престъпната дейност по чл. 301 НК без чрез своето поведение да я подбужда, стимулира или изкуствено да я поражда.

При тези данни правилно въззивният съд е приел, че не е налице злоупотреба с правомощия от страна на разследващите органи, нито провокация под формата на подстрекаване, подбуждане, склоняване или мотивиране на подсъдимия към извършване на престъплението.

6. В касационната жалба е отделено значително внимание на доказателствената стойност на показанията на свидетеля Р. Д.. Касаторът изразява несъгласие с въззивната инстанция, която е изградила осъдителните си изводи върху показанията на това лице, и по-специално върху онези от тях, дадени в началния етап на досъдебното производство и приобщени към доказателствения материал чрез прочитане по реда на чл. 281, ал. 1 и ал. 4 НПК.

В принципен план преценката дали определени доказателствени средства следва да бъдат кредитирани или отхвърлени принадлежи към суверенната компетентност на инстанциите по фактите. Касационният съд не разполага с правомощие да проверява фактическата необоснованост на въззивния съдебен акт, да променя установените от съдилищата по същество фактически положения или да извършва самостоятелен и непосредствен анализ на доказателствените материали. Поради това доводите на касатора могат да бъдат обсъждани единствено от гледна точка на това дали вътрешното убеждение на въззивния съд е формирано при спазване на процесуалните правила и на принципите за свободна, но не произволна оценка на доказателствата.

В този контекст касационната инстанция не констатира процесуални пороци в доказателствения анализ на апелативния съд и прие, че не е имало основание за изключване на показанията на свидетеля Р. Д. от досъдебното производство. Разказът на това лице е от съществено значение за изясняване на предмета на доказване, тъй като именно с него подсъдимият е водил разговори относно получаването на наследващия се дар; спрямо него е бил приложен оперативният способ „подслушване“; чрез него е бил осъществен механизма по предоставяне на паричните средства за белязване и именно той на инкриминираната дата е предал сумата, предмет на подкупа.

Показанията на този свидетел от досъдебното производство са били оценени от въззивния съд в съответствие с изискванията на процесуалния закон и в съвкупност с останалия доказателствен материал по делото. Именно тази съпоставка е дала основание на апелативната инстанция да кредитира онази част от показанията, която кореспондира с доказателствата, залегнали в основата на обвинителната теза. За разлика от тях, показанията на свидетеля, дадени при първото съдебно разглеждане на делото пред Софийския градски съд, в които той отрича подсъдимият да му е искал наследващ се дар, основателно са били възприети като недостоверни. За да бъде сторено това е отчетено, че те се намират в пряко противоречие с приобщените по делото веществени доказателствени средства, с показанията на свидетеля Т. Т. – ръководител на полицейската операция от нейното начало, както и с показанията на свидетелите Й., Х. и М., спрямо които е било изпълнявано наказанието „пробация“, от които подсъдимият също е искал и получавал неправомерни дарове под формата на предметни награди.

Следва да се отчете, че между даването на показанията от свидетеля Р. Д. в досъдебното производство и разпитите му пред съда е изминал продължителен период от време, който обективно създава възможност за отслабване или изкривяване на спомените. Определящо за въззивния съд обаче е било и обстоятелството, че след прилагане на процесуалния ред по чл. 281 НПК свидетелят е потвърдил изцяло първоначалните си показания, включително дадените по реда на чл. 223 НПК пред съдия.

При тези данни решението на въззивния съд да кредитира показанията на свидетеля Р. Д. не представлява нарушение на правилата за анализ и оценка на доказателствата, а израз на законосъобразно и аргументирано формиране на вътрешното убеждение въз основа на цялостната доказателствена съвкупност.

7. Неоснователно е твърдението на касатора, че въззивният съд е основал осъдителното си решение върху незаконни специални разузнавателни средства. В основата на доказателствените изводи на САС са залегнали веществени доказателствени средства от приложените оперативни способности „подслушване“ и „белязване“. Исканията за тяхното прилагане, както и дадените в тази връзка разрешения от компетентния орган, са налични и приложени в том 1 и том 2 – ВДС, с ниво на класификация „Поверително“, като въззивната инстанция с основание не е изразила съмнение в тяхната доказателствена годност.

По доводите на касатора за нарушение на материалния закон

Възражението на защитата за нарушение на материалния закон се свежда до единствено до твърдения за неправилна оценка на доказателствата и за недоказаност на участието на подсъдимия П. Н. в инкриминираното деяние. С оглед на вече изложените съображения, според които тези доводи са били счети за неоснователни, касационната инстанция приема, че не е налице и твърдяното основание за отмяна по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК.

Предвид изложеното, настоящият касационен състав намери, че в пределите на поискания касационен контрол и в рамките на правомощията на касационната инстанция липсват основания за отмяна/изменение на атакувания съдебен акт, поради което той следва да бъде оставен в сила.

Така мотивиран и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 225/16.06.2025 г., постановено по в.н.о.х.д. № 103/2025 г. по описа на Апелативен съд – София.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протестиране.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.